

Dino Bucati "Prodavnica tajni"

Sedam spratova

Posle jednog dana putovanja vozom, Đuzepe Korte stigao je, jednog martovskog jutra, u grad u kojem se nalazilo čuveno lečilište. Imao je malu temperaturu, ali je ipak hteo da pešice prevali put između stanice i bolnice, noseći svoj koferčić.

Mada je imao samo lagani početni oblik, Đuzepeu Korteu su savetovali da se obrati ovom slavnom sanatorijumu, gde se lečila samo ta jedina bolest. To je garantovalo izuzetnu stručnost lekara i racionalniji i efikasniji raspored postrojenja.

Kada ga je ugledao iz daljine - prepoznao ga je zato što je već video njegovu fotografiju na reklamnim propektima, Đuzepe Korte stekao je povoljan utisak. Bela građevina sa sedam spratova bila je izbrzdana pravilnim otvorima koji su joj davali izgled hotela. Svuda naokolo bila je ograda od visokog drveća.

Posle kratkog lekarskog pregleda, u očekivanju brižljivijeg ispitivanja, Đuzepe Korte smešten je u jednu veselu sobu na sedmom i poslednjem spratu. Nameštaj je bio svetao i čist, kao i tapete, fotelje su bile od drveta, jastuci presvučeni šarenim tkaninama. Prozor je gledao na jednu od najlepših četvrti grada. Sve je bilo mirno, gostofjubivo i umirujuće. Đuzepe Korte je odmah legao i, pošto je upalio lampu iznad uzglavlja, počeo je da čita knjigu koju je poneo sa sobom. Posle kratkog vremena ušla je bolničarka i upitala da li nešto želi.

Đuzepe Korte nije želeo ništa, ali mu je bilo drago da počne da časka sa mladom devojkom, tražeći informacije o lečilištu. Tako je saznao za čudnu karakteristiku te bolnice. Bolesnici su bili podeljeni pospratovima, zavisno od težine bolesti. Sedmi, to jest poslednji sprat, bio je za najlakše oblike. Šesti je bio namenjen bolesnicima čija bolest nije teška, ali se ipak nije smela zanemariti. Na petom spratu lečili su se već ozbiljni slučajevi i tako dalje, od sprata do sprata. Na drugom spratu bili su veoma teški bolesnici. Na prvom oni za koje više nije bilo nade.

Ovaj jedinstveni sistem, sem što je uveliko ubrzavao poslugu, sprečavao je da neki lakši bolesnik bude uznemiren blizinom nekog kolege u agoniji, i garantovao je na svakom spratu homogenu atmosferu. S druge strane, lečenje je tako moglo biti savršeno stepenovano.

Iz toga je proizilazilo da su bolesnici bili podeljeni u sedam progresivnih kasta. Svaki sprat je bio kao neki mali svet za sebe, sa svojim posebnim pravilima, sa svojim specijalnim tradicijama. A pošto je svaki sektor bio dodeljen drugom lekaru, stvorile su se, mada minimalne, ipak precizne razlike u metodama lečenja, iako je generalni direktor dao celom institutu jedinstveni osnovni smer. Kada je bolničarka izašla, Đuzepe Korte, pošto mu se učinilo da je njegova temperatura pala, prišao je prozoru i pogledao napolje ne da bi video panoramu grada, iako je i to bilo novo za njega, nego u nadi da će primetiti kroz prozore druge bolesnike sa nižih spratova. Struktura građevine sa velikim krilima, dozvoljavala je takvu vrstu posmatranja. Naročito je Đuzepe Korte usredsredio svoju pažnju na prozore na prvom spratu, koji su se činili veoma udaljeni, i koji su se videli samo iskosa. Ali nije mogao da vidi ništa zanimljivo. Većinom su bili hermetički zatvoreni sivim pomičnim žaluzinama.

Korte je primeto da je na jedan prozor pored njegovog naslonjen neki čovek. Njih dvojica su se dugo gledali sa sve većom simpatijom, ali nisu znali kako da prekinu tišinu. Najzad se Đuzepe Korte ohrabrio i rekao: "I vi ste ovde odnedavno?"

"O, ne", rekao je drugi, "ovde sam već dva meseca ..." Čutao je nekoliko trenutaka, a zatim ne znajući kako da naslavi razgovor, dodao: "Gledam dole svoga brata."

"Svog brata?"

"Da", objasnio je nepoznati. "Ušli smo ovamo zajedno, zaista čudan slučaj, ali njegova se bolest pogoršala, zamislite, sad je već na četvrtom".

"Šta na četvrtom?"

"Na četvrtom spratu", objasnio je čovek, a te dve reči je izgovorio sa takvim izrazom sažaljenja i užasa da se Đuzepe Korte gotovo uplašio.

"Zar su tako ozbiljni na četvrtom spratu?" upitao je oprezno.

"Oh, bože", rekao je ovaj drugi lagano odmahujući glavom, "nisu još u tako očajnom stanju, ali u svakom slučaju nema razloga radovanju."

"Ali onda", pitao je dalje Korte, sa šaljivom lakoćom, kao neko ko govori o tragičnim stvarima koje se ne odnose na njega, "onda, ako su već na četvrtom tako ozbiljni slučajevi, ko ide na prvi?"

"Oh, na prvom su oni koji baš umiru. Tamo lekari više nemaju posla. Tamo radi samo sveštenik. I naravno..."

"Ali, malo ih je na prvom spratu", prekinuo je Đuzepe Korte, kao da mu je stalo da dobije potvrdu, "gotovo sve sobe dole su zatvorene."

"Ima ih malo, sada, ali jutros ih je bilo prilično", odgovorio je nepoznati uz lagani osmeh. "Tamo gde su roletne spuštene, neko je nedavno umro. Zar ne vidite, uostalom, da su na drugim spratovima sve roletne otvorene? Ali, izvinite", dodao je, lagano se povlačeći, "čini mi se da postaje pomalo hladno. Vraćam se u krevet. Sa srećom, sa srećom..."

Čovek je nestao i prozor se zatvorio energično; zatim se videlo kako se unutra upalilo svetlo. Đuzepe Korte je još ostao nepokretan na prozoru, gledajući netremicu u spuštene roletne na prvom spratu. Gledao je u njih s nekom bolesnom upornošću, trudeći se da zamisli mračne tajne tog užasnog prvog sprata, gde bolesnike smeštaju da umru; i osetio je olakšanje što je tako daleko od toga. Za to vreme, nad grad su se spustile prve senke večeri. Jedan po jedan, hiljadu prozora sanatorijuma se osvetljavalo, izdaleka bi se moglo pomisliti da je to neka palata puna veselja. Samo na prvom spratu, dole u dnu provalije, desetine i desetine prozora ostalo je slepo i mračno.

Rezultat opšteg lekarskog pregleda razvedrio je Đuzepea Korte. Kako je obično bio sklon da predivđa najgore, on se već u svom srcu pripremio na strašnu dijagnozu i ne bi se iznenadio da mu je lekar rekao da treba da ga preseli na niži sprat. Temperatura nije prestajala, iako je njegovo opšte stanje ostajalo dobro. Međutim, lekar mu je uputio srdačne reči pune ohrabrenja. Postojao je tu početak bolesti - rekao je - ali veoma lagani oblik; za dve ili tri sedmice po svojoj prilici sve će proći.

"Znači, ostajem na sedmom spratu?" upitao je Đuzepe Korte strepeći u tom trenutku.

"Pa naravno!" odgovorio je lekar, prijateljski ga tapšući po ramenu. "A gde ste mislili da ćete ići, možda na četvrti?" upitao je smejući se, kao da pominje naj-apsurdniju moguću pretpostavku.

"Bolje ovako, bolje ovako", rekao je Korte. "Znate šta? Kada je čovek bolestan, uvek zamišlja najgore..."

Zaista, Đuzepe Korte je ostao u sobi koja mu je prvobitno dodeljena. Upoznao je neke od svojih bolničkih kolega, u retkim poslepodnevima kada su mu dozvoljavali da ustane. Brižljivo se držao uputstava, sav se založio da brzo ozdravi, ali, uprkos tome, činilo mu se da njegovo stanje stagnira.

Prošlo je oko deset dana, kada je Đuzepe Korteu došao šef bolničara sa sedmog sprata. Hteo je da ga zamoli za čisto prijateljsku uslugu; sutradan u bolnicu treba da dođe jedna gospođa sa dvoje dece; dve sobe su slobodne, baš pored njegove, ali nedostaje treća. Da li bi gospodin Korte pristao da se preseli u drugu sobu, isti tako udobnu? Đuzepe Korte, naravno, nije pravio nikave probleme. Jedna ili druga soba, za njega je to bilo isto; štaviše, možda će imati novu i još lepšu bolničarku.

"Od srca vam zahvaljujem", rekao je šef bolničara uz lagan naklon. "Od čoveka kao što ste vi, priznajem, ne iznenađuje me jedan tako ljubazan, kavaljerski gest. Za jedan sat, ako nemate ništa protiv, izvršićemo selidbu. Inače, treba sići sprat niže", dodao je tišim glasom, kao da je reč o jednom potpuno zanemarljivom detalju. "Na žalost, na ovom spratu nema više slobodnih soba. Ali, to je savim privremen smeštaj", požurio je da kaže, videvši kako se

Korte, koji je naglo ustao, spremao da otvori usta i da se pobuni. "Apsolutno privremen smeštaj. Čim ostane slobodna jedna soba, a verujem da će to biti za dva-tri dana, vi ćete moći da se vratite gore."

"Priznajem vam", rekao je Đuzepe Korte, osmehujući se da bi pokazao da on nije dete, "priznajem vam da mi se ovakva selidba uopšte ne sviđa".

"Ali, ta selidba nema nikakav medicinski razlog; ja dobro shvatam šta hoćete da kažete, ali reč je isključivo o ljubaznom gestu prema gospođi koja bi volela da bude što bliže svojoj deci. Zaboga", dodato je iskreno se smejući, "nemojte ni da vam na pamet padne da postoje drugi razlozi!"

"Možda", rekao je Đuzepe Korte, "ali ovo mi deluje zloslutno."

Tako je Korte prešao na šesti sprat, i mada je bio ubeđen da ova selidba ne znači da se njegova bolest pogoršala, osećao se neprijatno pri pomisli da između njega i normalnog sveta, sveta zdravih ljudi, već postoji jasna prepreka. Na sedmom spratu, dolaznoj luci, još ste na izvestan način bili u kontaktu sa ljudskom zajednicom; taj sprat se čak mogao smatrati gotovo produženjem običnog sveta. Ali na šestom, već se ulazilo u pravu bolnicu; već mentalitet lekara, bolničarki i samih bolesnika bio je malo drukčiji. Već se priznavalo da se na taj sprat primaju pravi pravcati bolesnici, mada ne u teškom stanju. Iz prvih razgovora sa susedima, sa personalom i sa lekarima, Đuzepe Korte je primeti kako se u tom odelenju sedmi sprat smatra šalom, kako je on rezervisan za bolesnike-amatere, koji su, uglavnom, svoju bolest izmislili; tek se od šestog, da tako kažemo, istinski počinjalo. Međutim, Đuzepe Korte je shvatio da će, da bi se vratio gore, na mesto koje mu je pripadalo po karakteristikama njegove bolesti, svakako naići na poneku teškoću. Za povratak na sedmi sprat, trebalo je pokrenuti složeni aparat, iako je u pitanju bio sasvim mali ustupak. Nije bilo sumnje da niko ne bi ni pomislio da ga ponovo preseli na gornji sprat, tamo gde su "gotovo zdravi" ako on ništa ne kaže.

Đuzepe Korte je zato odlučio da ne popušta u svojim pravima i da nikako ne poklekne pred iskušenjem navike. Kolegama iz odelenja stalno je naglašavao da je on sam želeo da se spusti za jedan sprat da bi učinio uslugu jednoj gospođi i da će se, čim jedna soba bude slobodna, on vratiti gore. Ostali su ga slušali nezainteresovano i neubedljivo klimali glavom.

Ubeđenje Đuzepea Kortea naišlo je na punu potvrdu u sudu novog lekara. I on je priznavao da bi Đuzepe Korte mogao slobodno da bude na sedmom spratu; njegov oblik bolesti bio je apsolutno lak - a tu definiciju je izricao slog po slog, da bi je naglasio - ali u osnovi je smatrao da na šestom spratu Đuzepea Kortea mogu bolje da leče.

"Nemojmo sada počinjati s tim pričama" rekao bi u tom trenutku odlučno bolesnik, "rekli ste mi da je sedmi sprat moje mesto, ja hoću tamo da se vratim."

"Niko ništa nema protiv", odvrćao je doktor, "ja sam samo dao običan, najobičniji, ne leknrski nego prijateljski savet! Oblik vaše bolesti, ponavljam, sasvim je lak, ne bih preterao da kažem da vi uopšte i niste bolesni, ali se taj oblik po mom mišljenju razlikuje od analognih oblika po tome što je na izvestan način više proširen. Objasniću vam: intenzitet bolesti je minimalan, ali je njena obimnost znatna, destruktivni proces ćelija", ovo je bilo prvi put da je Đuzepe Korte u bolnici čuo taj čudan izraz, "destruktivni proces ćelija apsolutno je na početku, možda nije ni počeo. Ali, mogao bi, kažem samo mogao, da istovremeno pogodi velike delove organizma. Samo zbog toga, po mom mišljenju, vi biste ovde mogli efikasnije biti izlečeni, na šestom, gde su terapeutske metode tipičnije i intenzivnije."

Jednog dana mu je rečeno da je generalni direktor lečelišta, pošto se dugo savetovao sa svojim saradnicima, doneo odluku o promeni u podeli bolesnika. Stepem svakog od njih - da se tako kaže - spuštao se za pola poena. Pod pretpostavkom da su na svakom spratu bolesnici bili podeljeni, zavisno od težine bolesti, u dve kategorije, (ovu podelu su vršili njihovi lekari, ali isključivo za internu upotrebu), teža od ove dve polovine bila je zvanično preseljena na niži sprat. Na primer, polovina bolesnika sa šestog sprata, oni sa nešto težim oblicima bolesti, trebalo je da prede na peti; a manje laki bolesnici sa sedmog da predu na

šesti. Ova vest je pričinila zadovoljstvo Đuzepeu Korteu, jer u jednom tako složenom seljenju, njegov povratak na sedmi sprat uspeće mnogo lakše.

Međutim, kada je bolničarki pomenuo tu svoju nadu, doživeo je gorko iznenađenje. Saznao je da će on biti preseljen, ali ne na sedmi sprat, nego na sprat niže. Iz razloga koje bolničarka nije umela da mu objasni, njega su svrstali u "težu" polovinu gostiju šestog sprata, pa je prema tome morao da side na peti. Pošto je prošlo prvo iznenađenje, Đuzepe Korte je pobesneo. Vikao je da ga varaju, da neće ni da čuje za dalje seljenje naniže, da će se vratiti kući, da su prava - prava i da administracija bolnice ne može tako bezobrazno da zanemarauje dijagnoze lekara.

Dok je on još vikao, stigao je lekar da ga umiri. Savetovao je Korteu da se smiri, ako ne želi da mu skoči temperatura, objasnio mu je da je došlo do nesporazuma, bar delimičnog. Još jednom je priznao da bi Đuzepe Korte bio na pravom mestu da su ga stavili na sedmi sprat, ali je dodao da on o njegovom slučaju ima nešto drukčiju koncepciju, mada potpuno ličnu. U suštini, njegova je bolest mogla, u izvesnom smislu, razume se, da se smatra i bolešću šestog stepena, imajući na umu obimnost manifestacije bolesti. On sam, međutim, nikako nije mogao ni sebi da objasni kako to da je Korte svrstan u nižu polovinu šestog sprata. Po svoj prilici je sekretar direkcije, koji je upravo tog jutra telefonirao, pitajući ga za tačan klinički položaj Đuzepea Korte, pogrešio u prepisivanju. Ili je možda direkcija namerno malo "pogoršala" njegov sud, pošto njega smatraju dobrim stručnjakom, ali suviše po-pustljivim lekarom. Lekar je na kraju savetovao Korteu da se ne uznemirava, da bez pobune prihvati selidbu; najvažnija je bila bolest, a ne mesto na koje bi smestili bolesnika.

A što se tiče lečenja - dodao je dalje lekar - Đuzepe Korte nikako ne treba da se žali; lekar na spratu niže sigurno ima više iskustva; on je gotovo dogmatično tvrdio da se veština lekara povećava, bar po verovanju direkcije, što se silazi niže. Soba je isto tako udobna i elegantna. Pogled isto tako prostran; tek od trećeg sprata naniže panorama je presečena visokim drvećem ograde.

Đuzepe Korte, zahvaćen večernjom temperaturom, slušao je sitničava opravdanja sa sve većim zamorom. Najzad je primeto da mu nedostaje snaga, a naročito želja da dalje reaguje na ovu nepravednu selidbu. I, bez daljih protesta, dozvolio je da ga spuste sprat niže.

Jedina, mada bedna, uteha Đuzepea Korte, kada se našao na petom spratu, bila je kad je saznao da je on, po složnoj oceni lekara, bolničara i bolesnika, u tom odeljenju najlakši bolesnik. U okviru tog sprata, ukratko, on je svakako mogao da se smatra najsrećnijim. Ali, s druge strane, mučila ga je misao da sada čitave dve barijere stoje između njega i sveta normalnih ljudi.

Proleće je odmicalo, vazduh je bivao sve topliji, ali Đuzepe Korte nije više voleo, kao prvih dana, da gleda kroz prozor; mada je takav strah bio čista glupost, osećao je kako ga celog prožima čudna drhtavica kada bi ugledao prozore na prvom spratu, uvek u većini zatvorene, koji su sada bili mnogo bliži.

Činilo se da njegova bolest stagnira. Posle tri dana boravka na petom spratu, na desnoj nozi pojavila se neka vrsta ekcema koji se nije popravio sledećih dana. Bila je to neka infekcija - rekao mu je lekar - potpuno nezavisna od glavne bolesti; smetnja koja je mogla zadesiti i najzdravijeg čoveka na svetu. Zato, da bi se ekcem za ne-koliko dana uklonio, potrebne je intenzivna kura gama-zracima.

"A ovde ne mogu dobiti gama zrake?" upitao je Đuzepe Korte.

"Naravno da možete", odgovorio je zadovoljno lekar. "Naša bolnica ima sve. Postoji samo jedna nezgoda..."

"Šta?" rekao je Korte sa nejasnom slutnjom.

"Nezgoda, to je uslovno rečeno", ispravio se lekar, "hteo sam reći da se instalacija za gama-zrake nalazi samo na četvrtom spratu, a ja vam ne bih savetovao da tri puta dnevno idete gore i dole."

"Znači, ništa?"

"Onda bi bilo bolje da dok ekcem ne prođe vi budete tako ljubazni da se spustite na četvrti sprat".

"Dosta!" zaurao je očajnički Đuzepe Korte. "Već mi je dosta silaženja! Makar crkao, na četvrti ne idem! "

"Kako hoćete", rekao je poimirljivo lekar da ga ne bi uzbuđivao, "ali kao lekar koji vas leči, ja vam zabranjujem da tri puta dnevno idete dole."

Njagore je bilo što se ekcem širio, umesto da nestane. Đuzepe Korte nije imao mira i stalno se prevrtao po krevetu. Tako je, sav besan izdržao tri dana, dok nije morao da popusti. Sam je zamilio lekara da ga pošalje na lečenje zracima i da ga preseli na niži sprat.

Dole je Korte primetio, sa skrivenim zadovoljstvom, da predstavlja izuzetak. Ostali bolesnici u tom odeljenju bili su izrazito u veoma ozbiljnom stanju i nisu ni na trenutak mogli da ustanu iz kreveta. On je, međutim, mogao sebi da dozvoli luksuz da pešice, iz svoje sobe, ode u salu za zračenje, pa su mu se i same bolničarke divile i čudile.

Novom lekaru on je uporno objašnjavao svoj specijalni položaj. Jedan bolesnik koji u osnovi ima pravo na sedmi sprat, našao se na četvrtom. Čim ekcem prođe, on namerava da se vrati gore. On apsolutno neće prihvatiti nikakav novi izgovor. On, koji je mogao potpuno zakonito još da bude na sedmom spratu.

"Na sedmom, na sedmom!" uzviknuo je osmehujući se lekar, koji je upravo tada završio svoj pregled. "Vi bolesnici veđito preterujete! Ja prvi kađem da vi možete biti zadovoljni svojim stanjem; koliko ja vidim sa vaše tabele, nije bilo veđih pogoršanja. Ali govoriti o sedmom spratu, izvinite za moju brutalnu iskrenost - to nije sasvim isto! Vi ste jedan od slućajeva koji najmanje zabrinjavaju, slađem se. Ali ipak ste bolesni!"

"Pa šta onda", rekao je Đuzepe Korte sav se zarumenivši u licu. "Na koji biste me vi sprat smestili?"

"Oh, bođe, to nije lako reći, ovo je bio samo kratak pregled, a da bih mogao da se izjasnim, trebalo bi da vas pratim bar nedelju dana."

"U redu," insistirao je Korte, "ali znate valjda otprilike."

Da bi ga smirio, lekar se pretvarao da na trenutak razmišlja, a zalim, klimajući glavom sam za sebe, rekao je tiho: "Oh, bođe! Baš da bih vas zadovoljio, eto, u osnovi mogli biste biti na šestom! Da, da" dodao je kao da hoće sebe da ubedi. "Šesti bi mogao odgovarati."

Lekar je verovao da ćc time obradovati bolesnika. Međutim, na licu Đuzepea Korte, pojavi se zapanjen izraz: bolesnik je shvatio da su ga lekari sa gornjih spratova prevarili; evo ovaj novi lekar, oćigledno veštiji i pošteniji, u svom srcu ga - to je bilo jasno - dodeljuje ne na sedmi, nego na peti sprat, i to možda čak na donju polovinu petog sprata! Neoćekivano razoćaranje oborilo je Korte. Te večeri temperatura je znatno skoćila.

Boravak na četvrtom spratu znaćio je najmirniji period koji je Đuzepe Korte proveo posle ulaska u bolnicu. Lekar je ćitave sate provodio ćaskajući o najrazulićitijim stvarima.

Đuzepe Korte je takođe veoma rado razgovarao traćeći teme koje bi se odnosile na njegov svakodnevi život advokata i svetskog ćoveka. On se tradio da ubedi sebe da i dalje pripada zajednici zdravih ljudi, da je još vezan za svet poslova, da se istinski interesuje za javne stvari. Pokušavao je, ali nije uspevaó. Bez razlike, razgovor se uvek završavaó prićom o njegovoj bolesti.

Želja za bilo kakvim poboljšanjem postala je kod Đuzepea Korte prava opsesija. Na žalost, gama zraci, iako su uspeli da zaustave širenje ekcema na kođi, nisu ga uklonili. Svakog dana Đuzepe Korte je o tome nadugaćko razgovarao s lekarom i trudio se da se u tim razgovorima pokađe jakim, čak ironićnim, ali nikada nije uspevaó.

"Kađite mi, doktore", rekao je jednog dana, "kako teće destruktivni proces mojih ćelija?"

"Oh, kakve ruđne reći", prekorio ga je šaljivo lekar. "Gde li ste to naućili? To nije dobro, nije dobro naroćito za bolesnika! Nikada više ne ćelim tako nešto da ćujem."

"U redu", rekao je Korte, "ali ipak mi niste odgovorili."

"Oh, odmah ću vam odgovoriti", rekao je doktor učtivo. "Destruktivni proces ćelija, da ponovim vaš uzasni izraz, u vašem sličaju je minimalan, apsolutno minimalan, ali dolazim u iskušenje da ga nazovem upornim."

"Uporan, da li to znači hroničan?"

"Nemojte me terati da kažem nešto što nisam rekao. Ja sam rekao samo uporan. Uostalom, takva je većina slučajeva. U najlakšim slučajevima često je potrebno energično i dugo lečenje."

"Ali, kažite mi, doktore, kada ću moći da se nadam poboljšanju?"

"Kada? Prognoze u ovim slučajevima prilično su teške... Ali slušajte", dodao je posle kraćeg razmišljanja, "vidim da vi imate pravu pravcatu maniju da ozdravite... Da me nije strah da ću vas razljutiti, znate li šta bih vam savetovao?"

"Samo kažite, kažite, doktore..."

"Pa evo, objasniću vam veoma jasno. Kad bih ja razbolevis se od ove bolesti, makar i u najblažoj formi, dospao u ovaj sanatorijum, koji je možda najbolji na svetu, sam bih tražio da me pošalju i to od prvog dana, od prvog dana, razumete li, na jedan od najnižih spratova. Čak bih tražio da me pošalju na..."

"Na prvi?" rekao je Korte uz usiljen osmeh.

"Oh, ne! Ne prvi, ne!" dogovorio je ironično lekar. "To ipak ne. Ali na treći, pa čak i na drugi, to sigurno. Na nižim spratovima lečenje se obavlja bolje, to vam garantujem, uređaji su kompletniji i snažniji, personal je veštiji. A vi svakako znate ko je duša ove bolnice?"

"Nije li to profesor Dati?"

"Da, profesor Dati. On je pronašao lečenje koje se ovde primenjuje, on je projektovao celu zgradu. Dakle, on, majstor, stoji, da tako kažemo, između prvog i drugog sprata. Odatle zrači svojom upravljačkom snagom. Ali, a ja vam to garantujem, njegov uticaj ne ide dalje od trećeg sprata. Iznad toga, reklo bi se da se sama njegova naređenja nekako smanjuju, gube snagu, skrcću; srce bolnice je dole i dole treba biti da bi se dobio najbolji tretman."

"Ali to znači", rekao je Đuzepe Korte drhtavim glasom, "znači vi mi savetujete..."

"Dodajmo još nešto", nastavio je mirno lekar, "dodajmo da bi u vašem posebnom slučaju trebalo obraćati pažnju i na ekcem. To je potpuno nevažna stvar, slažem se, ali prilično dosadna, koja bi vremenom mogla da vas deprimira; a vi znate koliko je za ozdravljenje važna vedrina duha. Pirmena zraka koju sam ja vršio uspela je samo napola. A zašto? Moguće je da je to slučajno, ali moguće je takođe da ovde zraci nisu dovoljno intenzivni. E pa, na trećem spratu, mašine sa zracima mnogo su snažnije. Mogućnosti da se vaš ekcem izleči bile bi mnogo veće. Zatim, kad izlečenje krene svojim putem, najteži korak je učinjen. Kad počnete da se penjete gore, teško je da se ponovo vratite. Kada se vi zaista budete bolje osećali, ništa vas neće sprečiti da se vratite ovamo k nama, možda još više, zavisno od vaših 'zasluga' čak i na peti, na šesti, čak i na sedmi, usudio bih se reći..."

"Ali, da li vi verujete da bi to moglo ubrzati izlečenje?"

"Ali, u to ne može biti sumnje. Već sam vam rekao šta bih ja uradio na vašem mestu."

Ovakve priče je lekar svakog dana ponavljao Đuzepeu Korteu. Najzad je došao trenutak kada je bolesnik umoran od ekcema i pored nagonskog odbijanja da siđe, rešio da poslušava savet lekara i da se preseli na niži sprat.

Na trećem spratu je odmah primetio kako u odeljenju vlada neko posebno veselje, kako kod lekara, tako i kod bolničarki, mada su se ovde lečili veoma zabrinjavajući bolesnici. Prmetio je čak da se iz dana u dan ta veselost povećava; radoznao, pošto je stekao izvesno poverenje bolničarke, upitao je kako to da su svi tako veseli.

"Ah, zar ne znate?" odgovorila je bolničarka, "za tri dana idemo na godišnji odmor."

"Kako to, idete na godišnji odmor?"

"Pa da, petnaest dana, treći sprat će biti zatvoren i ceo personal ići će na odmor. Na godišnji odmor idemo na smenu, sprat po sprat."

"A sa bolesnicima? Šta s njima radite?"

"Pošto ih je relativno malo, od dva sprata napravi se jedan."

"Tako, spajate bolesnike sa trećeg i sa četvrtog?"

"Ne, ne", ispravila ga je bolničarka, "sa trećeg i sa drugog. Oni koji su ovde, moraće da siđu dole."

"Sići na drugi?" rekao je Đuzepe Korte, bled kao mrtvac. "Znači, trebalo bi da siđem na drugi?"

"Pa naravno, šta tu ima čudnog? Kada se vratimo za petnaest dana, vi ćete se vratiti u ovu sobu. Ne vidim čega ima da se plašite."

Međutim, Đuzepea Kortea - neki tajanstveni nagon ga je upozoravao - spopao ga je okrutan strah. Ali, pošto nije mogao sprečiti personal da ide na odmor, ubeđen da mu novo lečenje intenzivnijim zracima pomaže - ekcem je bio gotovo nestao, nije se usudio da se formalno usprotivi novom premeštanju. Tražio je, međutim, ne obazirući se na zadirkivanje bolničarki, da na vrata njegove nove sobe bude zalepljen natpis na kojem piše: "Đuzepe Korte, sa trećeg sprata, u prolazu". Nešto slično se nije nikada desilo u istoriji sanatorijuma, ali lekari se nisu usprotivili, sma-trajući da kod nervoznog temepramenta, kakav je bio Kor-te i najmanje protivljenje tnože izazvati ozbiljne pore-mećaje.

U osnovi, trebalo je samo čekati petnaest dana, ni dan više, ni dan manje. Đuzepe Korte počeo je da ih broji uporno i željno, ležeći sate i sate nepokretan u krevetu gledajući namčstaj koji na drugom spratu višc nije bio onako moderan i veseo kao na gornjim odelenjima, nego je nekako dobijao veće dimenzije, svečanije i strože linije. S vremenana na vreme ćulio bi uši, pošto mu se činilo da sa donjeg sprata, sa sprata umirućih, sa odelenja "osuđenilh", nejasno čuje jecanje i ropac.

Sve ga je to, naravno, sve više obeshrabrivalo. A manja vedrina kao da je potpomagala bolest. Temperatura je rasla, opšta slabost postala je izraženija. Sa prozora - bilo je već puno leto i okna su gotovo stalno bila otvorena - nisu se više videli krovovi kuća u gradu, nego sam zeleni zid stabala koja su okruživala bolnicu.

Posle sedam dana, jednog popodneva oko dva, iznenada je ušao glavni sa još tri bolničara, gurajući nosila na točkovima. "Jesmo li spremni za premeštaj?" upitao je tonom dobrodušnog šaljivdžije glavni bolničar.

"Kakav premeštaj?" upitao je Đuzepe Korte s naporom izgovarajući reči, "kakve su sad ovo opet šale? Zar se oni sa trećeg sprata ne vraćaju tek za sedam dana?"

"Kakav treći sprat?" rekao je glavni bolničar kao da ne razume. "Ja sam dobio naređenje da vas povedem na prvi, pogledajte", i pokazao je neki štampani formular za prelaz na donji sprat, sa potpisom, ni manje ni više, samog profesora Datija.

Strah, pakleni bes Đuzepea Kortea, eksplodirali su tada u dugačke, besne urlike koji su odjekivali čitavim odelenjem. "Polako, polako, molim vas" preklinjali su bolničari, "ima bolesnika kojima nije dobro." Ali to nije bilo dovoljno da ga smiri.

Najzad je dotrčao lekar koji je rukovodio odelenjem, veoma ljubazna i dobro vaspitana osoba. Obavestio se o čemu je reč, pogladao formular, saslušao Korteovo objašnjenje. Zatim se besno obratio glavnom bolničaru, izjavivši da je to greška, on nije dao nikakvo naređenje takve vrste, odnedavno vlada nepodnošljiva zbrka, sve se krije od njega... Najzad, pošto je to sve rekao svom potčinjonom, obratio se, veoma učtivo, bolesniku, iskreno se izvinjavajući.

"Međutim, na žalost", dodao je lekar, "na zalost, protesor Dati je baš pre jedan sat otišao na kratak odmor, vratiće se tek za dva dana. Preko njegovih naređenja ne smemo preći, veoma mi je žao. Njemu će prvome biti žao, to vam garantujem, takva greška! Ne shvatam kako se to moglo desiti!"

Sada je već neka žalosna drhtavica obuzela Đuzepea Kortea. Njegova sposobnost da se kontroliše potpuno je nestala. Kao dete, potpuno se prepustio užasu. Njegovi jecaji odjekivali su, spori i očajni, celom sobom. Stigao je tako, tom straš-nom greškom, na

poslednju stanicu. U odeljenje umirućih, on, koji je, zapravo, po težini svoje bolesti, a to su govorili i najstroži lekari, imao pravo da bude na šestom, ako ne i na sedmom spratu! Situacija je bila toliko smešna da je u nekim trenucima Đuzepe Korte gotovo osećao želju da se neobuzdano smeje.

Ispružen na krevetu, dok je toplo letnje poslepodne lagano prolazilo nad velikim gradom, on je kroz prozor gledao zelenilo drveća i imao je utisak da je stigao u neki nestvaran svet, stvoren od apsurdnih zidova sa sterilizovanim pločicama, od ledenih predvorja smrti, od belih ljudskih figura bez duše. Čak mu je palo na pamet da i drveće, koje mu se činilo da vidi kroz prozor, nije pravo; u to se, štaviše, na kraju i uveri, primećujući da se lišće uopšte ne pokreće. Ta misao ga je toliko uznemirila, da je Korte zvoncem pozvao bolničarku i zamolio je da mu doda naočari za kratko-vidost, koje inače u krevetu nije koristio; tek tada je uspeo da se primiri; uz pomoć sočiva mogao se uveriti da je drveće ipak pravo i da se lišće, mada lagano, s vremena na vreme ljulja na vetru.

Kad je bolničarka izašla, prošlo je četvrt časa u potpunoj tišini. Šest spratova, šest strašnih zidova, iako zhog formalne greške, sada je stajalo iznad Đuzepea Korte sa neumoljivom težinom. Za koliko godina, da, sada je zaista trebalo misliti na godine, za koliko će godina on uspeti da se ponovo popne do ivice ove provalije?

Ali, kako to da je soba iznenada postala tako mračna? Iako je bilo sred poslepodneva. Uz poslednji napor Đuzepe Korte, koji je osetio kako ga parališe neka čudna obamrlost, pogledao je na sat na noćnom stočiću, pored kreveta. Bilo je tri i trideset. Okrenuo je glavu na drugu stranu i ugledao kako se porketne roletne, slušajući neku tajanstvenu komandu, lagano spuštaju i preprečuju put svetlosti.